

Uit de klei getrokken Limburgse kopstukken

V.l.n.r. Marie-José Moers, Maria Stams en José Fijnaut met de koppen en schets van kapper Eric Wijnhoven Foto: Katja Waltmans

KERKRADE

Vier kubieke meter klei, drie enthousiaste vrouwen, twee uur tijd en één model per sessie. Dat zijn de ingrediënten van Koppig Limburg. Maria, José en Marie-José maken portretten van bekende en minder bekende Zuid-Limburgers.

Maria Stams (55) en José Fijnaut (46) leren elkaar kennen op de kunstacademie waar beiden in 1988 afstudeerden. Een klassieke opleiding. "Gelukkig", zegt José spontaan. "Dat betekent dat we een goede basis hebben meegekregen."

Trots zijn ze op de lessen die ze kregen van de bekende beeldhouwer Appie Drielsma. Na de opleiding ontwikkelen beiden zich verder tot autonoom kunstenaar. Maria heeft er moeite mee dat ze in commerciële opdrachten te weinig van zichzelf kwijt kan. "Er is een interactie tussen opdrachtgever en maker. Ik wilde eens puur vanuit een eigen visie inhoud geven aan een portret."

Het idee ontstaat om tijdens het kleien, met het model in kwestie over het belang van kunst te praten. "Maar dat was toch moeilij-

ker dan gedacht", lacht de blonde José. Marie-José Moers (62) mengt zich in het gesprek. "Boetseren doe je de met ene hersenhelft, praten met de andere. Dat gaat lastig samen, dus vallen de handen stil tijdens het gesprek", verklaart ze rustig. De praktische Marie-José vormt een welkome aanvulling voor het creatieve duo. Haar jarenlange ervaring bij de inspectie van onderwijs zorgen ervoor dat ze gemakkelijk informatie opslaat en datgene loskrijgt wat ze wil weten.

Zo ontstaat de samenwerking tussen het trio. Maria en José hebben de handen vrij om te boetseren en Marie-José interviewt, waarmee ze de geportretteerde letterlijk in beeld brengt. Na twee jaar is het resultaat 240 koppen die in rekken langs de wanden staan uitgesteld in hun atelier in Werkplaats K in Kerkrade-West. De verslagen worden gebundeld tot een boek na afloop van het project.

Van 9 tot 93

Midden in de werkruimte staat een antieke stoel op een verhoging. Daarin zit het

model gedurende de sessie. De 'jongste kop' is van de elfjarige Gerrit, zoon van José. Hij verraste hen door zijn treffende uitspraak: 'Met kunst maak je je gevoelens na'. Germaine Deddes-Cornteraad, voormalig Marvavrouw, is met haar respectabele 93 jaar de 'oudste kop'.

Marie-José verwoordt de verschillen in de portretten van de beide kunstenaressen. "Er is allereerst een verschil in standpunt, waardoor het hoofd in kwestie vanuit een ander perspectief gezien wordt. Daarnaast kijkt ieder van hen op haar eigen manier en pikt verschillende persoonskenmerken op. Gedurende het gesprek verandert de gezichtsuitdrukking van de geportretteerde voortdurend, soms komen ook emoties los."

De beelden van Maria zijn meer zoals iemand innerlijk is, de beelden van José zijn vaak op het eerste gezicht herkenbaar. "Poppenspeelster Margot Wouters herkende haar eigen moeder in mijn beeld", haakt José in.

Op de vraag wie er nog op het verlanglijstje staat roept José spontaan: "Frans Bauer." "Nee....!" is het verschrikte, maar stellige veto

van Marie-José. "Ik moet het ook leuk vinden." Graag zien ze in de toekomst ook mensen uit Noord-Limburg of met landelijke bekendheid in hun stoel. Frans Pollux, Jos Schatorjé of Geert Wilders bijvoorbeeld.

De dames stromen over van creativiteit. Maria en José hebben genoeg ideeën om nog jaren door te boetseren op dit concept. Je zou kinderen kunnen portretteren. Waar zijn ze nu mee bezig? Hoe zien zij zichzelf in de toekomst? Helaas is het budget beperkt. Tot nu toe is alles uit eigen middelen gefinancierd. Subsidies zijn een heikel thema. Exponeren met de koppen is een optie om geld in het laatje te krijgen, maar gezien het grote aantal koppen is dat een behoorlijke logistieke opgave. Een andere mogelijkheid is om in opdracht te gaan werken.

Hoe dan ook: doorgaan is een must. "Wat begon als een idee om naast ons eigenlijke werk te doen, blijkt verslavend te zijn. Het is zo verrijkend. We hebben achter 120 deuren mogen kijken", besluit Maria.

Katja Waltmans